

L'Antònia Bosch es descriu com **"una dona treballadora, amb moltes ganes de tirar endavant, i que està en el món de la moda"**. D'això ja fa quinze anys, però la vocació empresarial li ve de molt abans: **"Quan jo vaig començar eren altres temps i encara era més estrany que una dona volgués iniciar aquesta aventura, i que la deixessin també era poc habitual. Tanmateix, no és igual avui. Si fem balanç del segle XX, que estem acabant, no haurà vençut ni la dreta ni l'esquerra, sinó el moviment d'emancipació de la dona en tots els àmbits."**

Ella, en qualsevol cas, ja tenia llavors les idees molt clares: **"Em vaig casar als vint anys i ja volia dedicar-me al món de la corbateria. No hi havia cap taller, però a casa sempre ho havíem fet, sempre m'han recolzat molt i mai no he tingut cap problema."** Tot plegat sembla indicar que li va ser bufar i fer ampolles, però tampoc no va ser exactament així: **"És cert que m'ho he anat construint, que tenir dos fills i posar-m'hi em va costar deu anys; jo anava madurant els meus somnis fins que els vaig donar forma i vida."**

S'ha de dir també que el negoci de l'Antònia és de la seva creació i d'un soci, que tenen la mateixa edat, i que l'èxit de la seva col·laboració és la seva compenetració: **"Tots dos dominem el tema de l'empresa i dels treballadors, estem perfectament informats de tot el que hi passa i ens repartim indistintament les feines de representació i els viatges. Tenim empreses a Mèxic, Argentina i Portugal, de manera que la nostra coordinació és vital."**

L'empresa, tanmateix, podria convertir-se en una empresa familiar, ja que de moment la filla de l'Antònia, la Meritxell, porta el tema del personal, és a dir, de les vuitanta persones que hi tenen treballant, i el fill, en Joan Ramon, també vol ser empresari: **"Jo tinc un tipus de personalitat que faig tot el que puc per la família, però si tinc un projecte l'he de tirar endavant. Per això arrossego els meus, i em segueixen."**

Aquesta manera de ser fa que aquesta empresària d'Agramunt, encara que no ho porti ella directament, controli fins i tot els moviments de la feina de casa. I és que aquesta dona pot estar una setmana o més de viatge, però mai no es desentén dels seus: **"Tinc suficient capacitat de treball i d'organització per mantenir la família unida i fer allò que m'agrada."**

Pel que fa a com li interessin més els homes, si amb corbata o sense, la resposta és contundent, no podia ser d'una altra manera: **"Un home amb corbata guanya al cent per cent, i en aquest sentit cal dir que la corbata pot anar amb un ventall molt ampli de possibilitats, en el vestuari masculí, no cal anar amb vestit. La corbata vesteix i no vesteix, per tant l'hem de portar perquè ens agrada i ens hi trobem bé."**

En aquest sentit, l'Antònia considera que **"avui en dia l'home s'ho troba tot fet, els aparadors t'ho presenten tot i si no els dependents t'assessoren més, perquè estan molt ben informats"**, destaca que **"la seda és la reina"** i que no acostuma a haver grans canvis, en la corbateria: **"S'ha anat variant de dibuixos més grans a més petits, i actualment la tendència és l'ús de corbates en l'estil més clàssic i convencional. D'aquesta manera, no hi pot haver un canvi molt violent, d'una temporada a una altra."**

Això no obstant, s'estan trencant alguns tòpics, però no tots: **"La dona fa un ús molt elegant de la corbata, escull fer-la servir amb molta personalitat i la porta molt ben posada; ara bé, la línia femenina no es va imposar i avui en dia tria una corbata qualsevol, que variant de formes, mides, dibuixos i colors, serà sempre la mateixa, i sempre es portarà. La corbata de llacet, per la seva part, queda reservada per a cerimònies i també per a persones singulars que es destaquen així dels usos estàndards."**

Aquesta última asseveració ens fa pensar en un home, el periodista José María Carrascal, que es va fer popular, entre d'altres coses, per les seves corbates, i l'Antònia ens acaba de sorprendre: **"És un client indirectament nostre, i com que la corbata ha de ser tan exclusiva, ell mateix elegeix la roba i finalment nosaltres li confeccionem la corbata. En deu tenir tantes com dies té l'any i ens fa una gran propaganda, però no oblidem que el seu és un cas molt particular, molt especial."**

Quant a qui domina en el sector, l'empresària d'Agramunt assenyala que segueixen sent els italians, tant en disseny com en aprovisionament de les matèries primeres –seda– i, per tant, tots van allà a triar, tant els dibuixos com la qualitat de la seda, així com el procés de fabricació –estampat, jakard...–: **"S'ha de destacar que Itàlia és manipuladora del vuitanta-cinc per cent de la seda d'Europa, i fins i tot d'un seixanta del mercat americà. Tant França com Catalunya estan esdevenint capdavanters en el disseny de dibuixos, així com en productes alternatius a les habituals peces de coll com són la corbata amb una sola pala, el corbatí amb perla, la corbata curta amb dos pales amples..."**

En canvi, i parlant de treballadors, l'Antònia afirma que aquí és l'home que s'ha introduït en un medi tradicionalment femení: **"A la nostra empresa actualment hi ha un vuitanta per cent de dones i un vint d'homes, i aquests estan totalment incorporats a totes les tasques de la producció, és a dir, que no es fan diferències. Uns i altres combinen molt bé les seves idees, les diferències que hi pugui haver els complementa i els enriqueix mútuament, i estem molt orgullosos d'haver aconseguit aquesta harmonia."**

Al respecte, la nostra protagonista vol apuntar també que és molt important conscienciar el treballador perquè se senti part integrant de l'empresa, ja que sense ell aquesta no existeix, i que ella donaria el mateix consell que dona als seus fills a qualsevol noia jove que es vulgui fer empresària: **"Li diria que porti a terme els seus somnis, dedicant-s'hi al cent per cent; no importa què es faci sinó fer-ho plenament. Jo ho he fet així sense renunciar a res."**

L'Antònia diu això, confessa, perquè sempre s'ha pogut moure en termes d'igualtat amb l'home. Assegura que mai no ha hagut de **"parar els peus a cap senyor"**, que amb el seu soci, en Josep Maria Gili i Cuadras, es van proposar aixecar el negoci i així ho han fet, i aprofita l'avinentsa per expressar-li a aquest últim el seu agraïment, i també a la seva família, al Jeroni Oliva, amb el qual està **"feliçment casada"**, i a la Meritxell i en Joan Ramon.

Antònia Bosch - Agramunt (l'Urgell)